

Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка

Квіти для матері

поетична
замальовка

Житомир 2024

A large, vibrant pink daisy flower with a bright yellow center is the central focus of the image. It is surrounded by lush green foliage, including other daisies and leafy plants, creating a soft, natural background. The lighting is bright, highlighting the delicate petals of the main flower.

Кожної другої неділі травня в Україні відзначається День матері.

Мати, мама, матуся, матінка, ненька, мамуся – так звучить у рідній мові найдорожче в світі слово.

У поетичній добірці «Квіти для матері» – поезії про найдорожчу, найріднішу людину, яка дарує нам життя, вчить нас першим словам і першим молитвам, дає нам уроки мудрості і любові до рідної землі.

Багато із цих поезій були покладені на музику і стали улюбленими піснями.

Підтримка і благословення Матері є невід’ємною і важливою запорукою життєвого успіху та душевного благоденства кожної людини! Мати для кожного з нас – втілення доброти, найкращих людських цінностей і рис, символ святості і добра. Її незрадлива щирість завжди залишається нашою надійною опорою і вірним дороговказом.

Тож насолоджуйтесь теплими, ніжними, зворушливими, сповненими любові ліричними рядками, присвяченими Матері!

Микола Луків

Матері

За все, що маю, дякую тобі,

За все, що маю і що буду мати...

Ночами сняться зорі голубі

І вишні білі на причілку хати.

Немов пилину, світ мене крутив,

Ловив я мрію і мету високу.

Пробач мені, що тяжко завинив, –

Лишив тебе на старість одиноку.

Та й що я знав, коли із дому йшов,

Хіба я міг в ту пору зрозуміти,

Яка святиня – мамина любов,

Яка то мука – як лишаяють діти.

*Аж отепер, як став я батьком сам
І час прийшов стрічать і
проводжати,*

*Я знаю ціну тим святим сльозам,
Які тобі судилося спізнати.*

*Тому і сняться зорі голубі
І вишні білі на причілку хати.*

*Тому спішу подякувати тобі
За все, що маю і що буду мати.*

Микола Луків,

музика Анатолія Горчинського

Приїжджайте частіше додому,

Щоб не мучила совість потому.

Ні грошей не привозьте, ні слави, –

Будьте з рідними ніжні й ласкаві.

Бо не вічні ні батько, ні мати,

Завтра можете їх не застати.

Щоб не мучила совість потому,

Приїжджайте частіше додому.

Борис Олійник,

музика Володимира Тилика

Мати сіяла сон...

*Мати сіяла сон
під моїм під вікном,
А вродив соняшник.
І тепер: хоч буран,
 хоч бур'ян чи туман,
А мені – сонячно.
Мати сіяла льон
 під моїм під вікном,
А зійшло полотно.
І тепер: хоч яри,
 хоч вітри крізь бори,
А я йду все одно.
Мати сіяла сніг,
 щоб він м'яко – до ніг,
А вродило зілля.
І хоч січень січе,
 а мені за плечем
Журавлі журавлять.*

*Мати сіяла хміль
щоб дівчат звідусіль
Станом я знаджував,
А вони, як на сміх, проминали усі,
Все ж одна – зважилась.
Мати вибрала льон.*

*І вино вже давно
Хмільно так хмелиться.
І з-під крил журавлиних
 мені під вікно
Листопад стелиться.
Тільки квітом своїм
 при моєму вікні
Не опав соняшник.
Я несу його в світ,
 щоб не тільки мені,
Щоб і вам сонячно.*

Борис Олійник,

музика Івана Карабиця

Наша мати - сивая горлиця...

Наша мати - сивая горлиця.

Все до її серденька горнеться:

Золота бджола - намистиною,

Небо - празниковою хустиною,

Сивий дуб - прокуреним прадідом,

Білочка - мальованим пряником,

Жура-журавель над криницею -

Чистою слъозою-водицею,

А земля - пшеницею ярою,

А літа - замисленим явором...

Місяць - непоколотим золотом,

А береза - вранішнім солодом,

Хата - ластівками над стріхою,

А туман - вдовиною втіхою.

Крашанкою - сонечко в миснику...

А вона до всіх до них - піснею.

Борис Олійник, музика Ігоря Поклада

Мамо, вечір догоря,
Вигляда тебе роса,
Тільки ж ти, немов зоря,
Даленієш в небеса,
Даленієш, як за віями сльоза.
Ти від лютої зими
Затуляла нас крильми,
Прихилилася
Теплим леготом.
Задивлялася білим лебедем,
Дивом-казкою
За віконечком, -
Сива ластівко,
Сиве сонечко.

Сад вишневий на порі,
Повернулись журавлі.
А мені, як до зорі,
Долітати на крилі
Все до тебе, як до вічної зорі.
Там, де ти колись ішла,
Тиха стежка зацвіла
Вечоровою матіолою,
Житом-долею світанковою.
Дивом-казкою,
Юним соняхом, -
Сива ластівко,
Сиве сонечко...

**Борис Олійник,
музика Ігоря Поклада
Пісня про матір**

Посіяла людям
літа свої літечка житом,
Прибрала планету,
послала стежкам споришу,
Навчила дітей,
як на світі по совісті жити,
Зітхнула полегко -
і тихо пішла за межу.
- Куди ж це ви, мамо?! -
сполохано кинулись діти.
- Куди ви, бабуся? -
онуки біжать до воріт.
- Та я недалечко...
де сонце лягає спочити.
Пора мені, діти...
А ви вже без мене ростіть.

- Та як же без вас ми?..
Та що ви намислили, мамо?
- А хто нас, бабуся,
у сон поведе по казках?
- А я вам лишаю
всі райдуги із журавлями,
І срібло на травах,
і золото на колосках.
- Не треба нам райдуг,
не треба нам срібла і злата,
Аби тільки ви
нас чекали завжди край воріт!
Та ми ж переробим
усю вашу вічну роботу, -
Лишайтесь, матусю.
Навіки лишайтесь. Не йдіть.
Вона посміхнулась,
красива і сива, як доля,
Змахнула рукою - злетіли увись рушники.
«Лишайтесь щасливі», -
і стала замисленим полем,
На цілу планету,
на всі покоління й віки.

*Богдан Стельмах,
музика Ігоря Білозіра*

Мамина світлиця

*Скільки себе пам'ятаю,
Завше світили мені
Вікна в задумі розмаю,
І рушники на стіні.
В тиші світлиці урочій
Серцем читало дитя
Добрі Шевченкові очі
І золоте вишиття.*

*Мамо, ваші діти як птиці,
В далеч забриніли крильми.
Мамо, в рідні стіни світлиці
Скоро знов повернемось ми.*

*Вічна дитяча спокусо –
Двері прочиниш, а там –
Білим недільним обрусом
Сяє світлиця сватам.
Скільки себе пам'ятаю
Білим обрусом цвіла.
В нашій світлиці, я знаю,
Завше неділя була.*

*Може далеко від дому
Крила зів'януть мої,
Згасне зоря, а по тому
Змовкнуть навік солов'ї.*

*Сину, затям собі, сину
Де б ти у світі не був
Кожен світлицю покинув,
Але ніхто не забув.*

*Дмитро Луценко,
музика Анатолія Пашкевича.*

Мамина вишня

*Знову наснилось дитинство,
Тепле, як гарна весна.
Вишня вдяглася в намисто,
Мама щаслива й сумна.
Там за село проводжала
Долю мою молоду...
Щедро мені щебетала
Мамина вишня в саду.*

*Здавна близьке й сокровенне
Все там, аж терпне душа.
Начебто й мама до мене
Стежкою в сад поспіша.
Знов, як бувало, до столу
Кличе, лиш в хату зайду...
Ронить зацвіток додолю
Мамина вишня в саду.*

*Вдаль голубими вітрами
Весни за обрій пливли.
Раннім туманом у мами
Коси, як дим, зацвіли.
Мати в тривогах вінчала
Щастя жадане й біду...
Радо мене зустрічала
Мамина вишня в саду.*

*Пісня любові й дитинства
В серці бринить, як струна,
Наче священна молитва
З рідного краю луна.
Та не порадує літо
Душу мою молоду...
Плаче тепер білим цвітом
Мамина вишня в саду.*

*Дмитро Павличко,
музика Олександра Білаша*

Два кольори

Як я малим збирався навесні

Піти у світ незаними шляхами,

Сорочку мати вишила мені

Червоними і чорними

Червоними і чорними нитками.

Два кольори мої, два кольори,

Оба на полотні, в душі моїй оба,

Два кольори мої, два кольори:

Червоне — то любов, а чорне — то журба.

Мене водило в безвісти життя,

Та я вертався на свої пороги,

Переплелись, як мамине шиття,

Щасливі і сумні мої,

Щасливі і сумні мої дороги.

Мені війнула в очі сивина,

Та я нічого не беру додому,

Лиш згорточок старого полотна

І вишите моє життя,

І вишите моє життя на ньому.

*Андрій Малишко,
музика Платона Майбороди
Пісня про рушник*

*Рідна мати моя, ти ночей недоспала,
Ти водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя дала.*

*І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.*

*Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги, й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші твої.*

*І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші, блакитні твої.*

*Я візьму той рушник, простелю, наче долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, і вірна любов.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, й твоя материнська любов.*

*Василь Симоненко
Вклонися їй*

*Коли малим ти вперше став
на ноги -
Яка ж то радість матері
була!*

*Від тихої колиски до порога
Вона тебе за руку провела.
Вона прибігла стомлена
з роботи,*

*І, може, сон їй очі замикав,
А дома - новий клопіт і турботи,
І довга низка непочатих справ.*

*І ти не знав, що терпли в неї руки,
Коли вона сідала до стола
І, затаївши біль в душі і муку,
Із батьком річ проникливу вела.*

*Вона писала: «Добре нам живеться,
Ти ж про одне, про перемогу дбай.
Уже синок наш бігає й сміється...
Скоріше окупантів добивай».*

*Вона усе тоді робити вміла,
Вона усе тоді робить могла,
Вона усім нам щедро уділила
І ласки, і сердечного тепла,
Їй не шкодуй синівської любові,
Її мозолі й зморшки -*

*все шануй,
Вклонися їй, скажи привітне слово
І руки працюючі поцілуй.*

Василь Симоненко.

Лебеді материнства

*Мріють крилами з туману лебеді рожеві,
Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві.*

*Заглядає в шибку казка сивими очима,
Материнська добра ласка в неї за плечима.*

*Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати,
Не пуцу тебе колиску синову гойдати.*

*Припливайте до колиски, лебеді, як мрії,
Опустіться, тихі зорі, синові під вії.*

*Темряву тривожили криками півні,
Танцювали лебеді в хаті на стіні,*

*Лопотіли крилати і рожевим пір'ям,
Лоскотали марево золотим сузір'ям.*

*Виростеш ти, сину, вирушиши в дорогу,
Виростуть з тобою приспані тривоги.*

*У хмельні смеркання мавки чорноброві
Ждатимуть твоєї ніжності й любові.*

*Будуть тебе кликати у сади зелені
Хлопців чорночубих диво-наречені.*

*Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.*

*Можна вибрати друга і по духу брата,
Та не можна рідну матір вибирати.*

*За тобою завше будуть мандрувати
Очі материнські і білява хата.*

*І якщо впадеш ти на чужому полі,
Прийдуть з України верби і тополі.*

*Стануть над тобою, листям затріпочуть,
Тугою прощання душу залоскочуть.*

*Можна все на світі вибирати, сину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.*

*Микола Сингаївський,
музика Володимира Верменича*

Чорнобривці

*Чорнобривців насіяла мати
У моїм світанковім краю.*

*Та й навчила веснянки співати
Про квітучу надію свою.*

*Як на ті чорнобривці погляну,
Бачу матір стареньку,
Бачу руки твої, моя мамо,
Твою ласку я чую, рідненька.*

*Я розлуки і зустрічі знаю –
Бачив я у чужій стороні
Чорнобривці із рідного краю,
Що насіяла ти навесні.*

*Як на ті чорнобривці погляну,
Бачу матір стареньку,
Бачу руки твої, моя мамо,
Твою ласку я чую, рідненька.*

*Прилітають до нашого поля
Із далеких країв журавлі,
Розквітають і квіти і доля
На моїй українській землі.*

Микола Сингаївський

*...З якої ніжності й любові
ця материнська доброта?!*

Що в кожному помислі, у слові

Живим барвінком зацвіта

На всі на суджені літа.

І квітне взимку, квітне літом

Щасливим, невмирущим цвітом...

*Андрій Демиденко,
музика Олександра Морозова
Душі криниця*

*Висиха душі криниця,
І життя як не було,
Якщо раз чи два на місяць
Не поїду у село.*

*Як побачу рідну хату -
Завеснію, наче цвіт!
Здрастуй, мамо! Здрастуй, тату!
І мого дитинства світ.*

*Сяду з Вами на порозі,
Поклонюся я землі.
Стану справжнім, як Природа,
Як вечеря на столі.*

*Як побачу рідну хату -
Завеснію, наче цвіт!
Здрастуй, мамо! Здрастуй,
тату!
І мого дитинства світ.*

*І хоч так мені привітно,
Та щемить душа сама:
Я ще літо, я ще літо,
А батьки - уже зима.*

Т. Коломієць. Матері

Нагороджений я любов'ю, –
Хай святиться повік ім'я!
Зичу доброго вам здоров'я,
Берегине, ненько моя.
В цьому слові – зоря і пам'ять,
Шир степів і орлина вись,
Слово батька і пісня мами
Дивоцвітно в ньому злились.
Із серпом стиглого жита,
Вся у зморшках на світлім чолі,
Найдорожча моя, працювита,
Найрідніша за все на землі.
За любов материнську до сина
Я віддячити можу життям –
І прекрасну свою Батьківщину
Називаю твоїм ім'ям

*В. Гей,
музика Анатолія Пашкевича
Чебреці*

*Пропливе у полях надвечір'я
Синьоцвітом далеких надій.
Защобече піснями подвір'я
І озветься в душі молодій.*

*Заспівай, заспівай, наша мамо.
Заспівай, щоб від серця журба
відійшла.*

*Щоб і діти й онуки співали
І земля чебрецями цвіла.*

*І співає щаслива родина,
Йде висока зоря у поля,
Край вікна пламеніє калина
І цвіте чебрецями земля.*

*Попід зорями пісня полине,
Променисто заграє в росі
І пригорне крилом чарівливим
Наше рідне село Чебреці*

Вадим Крищенко, музика Ярослава Боруги
До маминих очей

*У маминих очах, неначе цвіт лілеї
І жар зорі - це бачила не раз.
Коли нам гірко - ми приходимо до неї,
І забуваємо її в солодкий час.*

*Мамо, тобі низесенько вклонюсь,
Мамо, на теплі руки нахилюсь,
Мамо, пробач мені пекучий гріх,
Мамо, ти найдорожча за усіх.
Мамо, тобі низесенько вклонюсь,
Мамо, за тебе Богу помолюсь,
Мамо, прийду я знов на твій поріг,
Мамо, ти найдорожча за усіх.*

*Цю праведну любов, яку беру в дорогу,
І доброту - від матері дано.
Куди б не йшла, тамуючи тривогу,
Для мене світить мамине вікно.*

*Володимир Вихрущ,
музика Владислава Толмачова*

*П'є моє коріння сік землі,
День лежить на білому крилі,
Подих вітру схилює жита,
Пролітають стомлені літа...*

*З роду в рід кладе життя
мости,
Без коріння саду не цвісти,
Без стремління човен не пливе,
Без коріння сохне все живе.*

*З нами лунуть у добрі і у журбі
Материнські очі голубі.
Чарівлива пісня живить нас
І сумління сповідає час.*

*З роду в рід кладе життя
мости,
Без коріння саду не цвісти,
Без стремління човен не пливе,
Без коріння сохне все живе.*

*Є в моїх садах мале село,
Є криниця, чисте джерело,
А коли вертаюсь я з доріг,
Я цілую батьківський поріг.*

*З роду в рід кладе життя
мости,
Без коріння саду не цвісти,
Без стремління човен не
пливе,
Без коріння сохне все живе.*

Володимир Базилевський
Цілуйте матір на прощання

*Коли розлука як наслання,
коли душа в сльозах, німа,
цілуйте матір на прощання,
любіть руками обома.
Цілуйте матір на прощання,
не піддавайтесь журбі.
Гризоти ваші й безталання
лишила мати при собі.
Стоїть, тамуючи ридання,
услід летіла б — крил нема.
Цілуйте матір на прощання,
бо вже вона немов зима.
Нехай мовчить собі мовчання,
час витікає і сплива,
цілуйте матір на прощання,
з найкращих слів знайдіть слова.*

*Життя під знаком запитання,
хоча й гнучкіше від лози.*

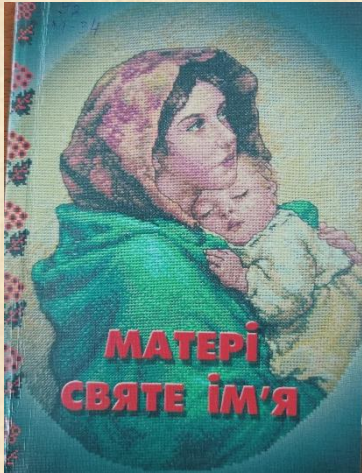
*Цілуйте матір на прощання
і не соромтеся сльози.*

*І дай вам Боже не востаннє
прощатись так біля воріт.*

*Цілуйте матір на прощання
премного літ, багато літ.*

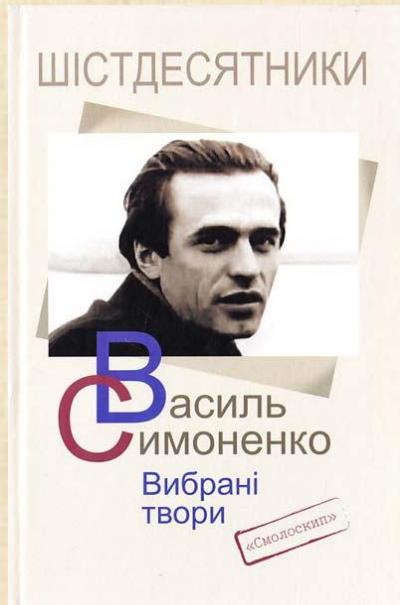
В підготовці експозиції використана література із фондів Бібліотеки

<http://library.zu.edu.ua/>

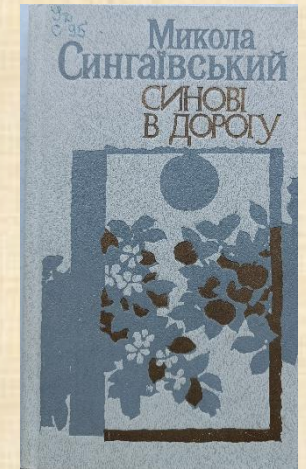
Матері святе ім'я / [упоряд. М. В. Масловська]. - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. - 174 с.

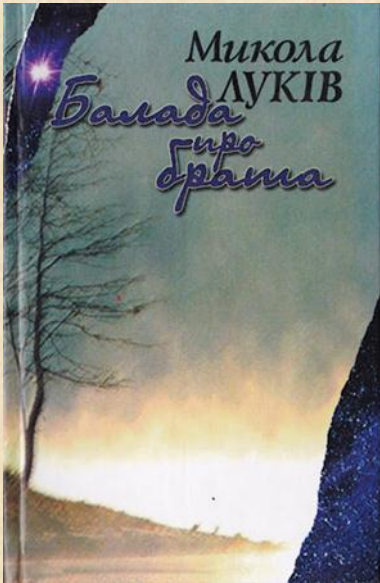
Малишко А. Жайворонка срібляний смичок : поезії / Андрій Малишко. – Київ : Веселка, 1988. – 270 с.

Симоненко В. Вибрані твори / Василь Симоненко ; упоряд.: Анатолій Ткаченко, Дана Ткаченко. - 2-ге вид. - Київ : Смолоскип, 2012. - 850, [2] с. - (Шістдесятники).

Сингаївський М. Синові в дорогу : поезії / Микола Сингаївський. – Київ : Дніпро, 1982. – 199 с.

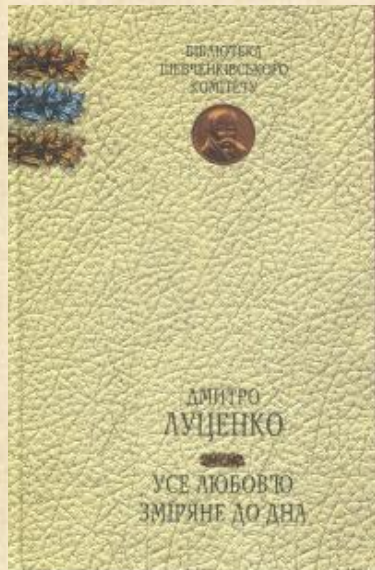

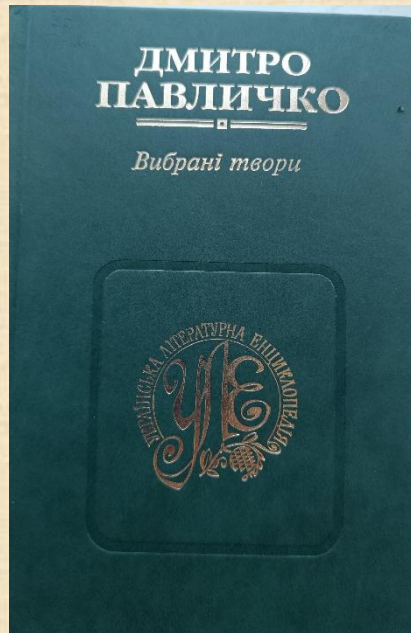
Олійник Б. Вибране : поезії, поеми / Борис Олійник ; авт. передм. Михайло Шевченко. - Київ : Етнос, 2009. - 638, [1] с. - (Бібліотека Шевченківського комітету).

Луків М. Балада про брата : поезії / Микола Луків. - Київ : Дніпро, 2005. - 494 с.

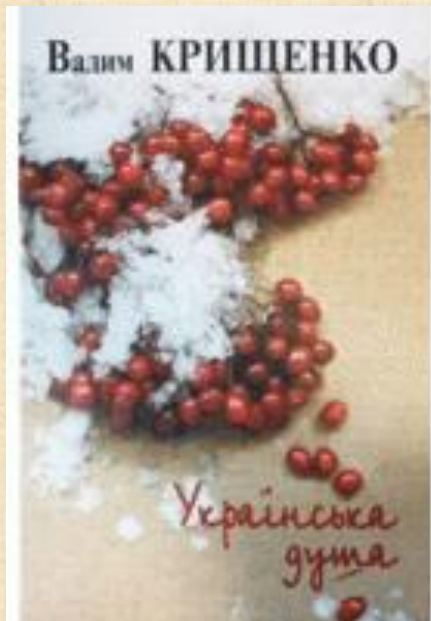
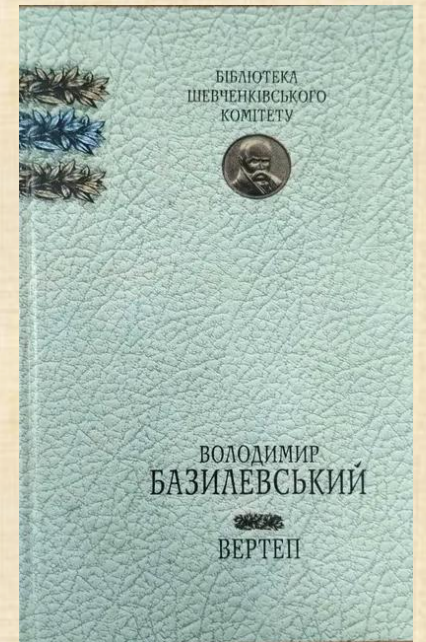
Луценко Д. Усе любов`ю зміряне до дна : вибране / Дмитро Луценко. - Київ : Криниця, 2005. - 606 с. - (Бібліотека Шевченківського комітету).

Павличко Д. Вибрані твори у 2 т. / Дмитро Павличко. - Київ : "Укр. енцикл." ім. М. П. Бажана, 2008 - 2009. - Т. 1 : Вірші, поеми / вступ. ст. М. Г. Жулинського. - 2008. - 605 с. - (Бібліотека Української Літературної Енциклопедії: вершини письменства).

Базилевський В. Вертеп : вибр. твори / Володимир Базилевський ; авт. передм. Леонід Новиченко. - Київ : Криниця, 2004. - 606 с. - (Бібліотека Шевченківського комітету).

Крищенко В. Українська душа / Вадим Крищенко. - Київ : Дніпро, 2009. - 589, [1] с.

У виставці використана література із фондів
Бібліотеки Житомирського державного університету
імені Івана Франка. Кількість використаних джерел: 10

Підготувала Аліна Мартинюк, завідувачка
інформаційно-бібліографічного відділу.

Фото для оформлення: Аліна Мартинюк